

LOKALNI PROGRAM ZA KULTURO

OBČINE MIRNA

(2015 – 2018)

Mirna, marec 2015

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	4
1.1 Izhodišča in namen priprave Lokalnega programa za kulturo Občine Mirna	4
1.2 Cilji priprave lokalnega programa za kulturo Občine Mirna.....	4
1.3 Metodologija in potek priprave Lokalnega kulturnega programa Občine Mirna	4
1.4 Zakonodaja, predpisi in odloki, ki urejajo področje kulture.....	4
2. ANALIZA STANJA.....	5
2.1 Kulturna društva v občini Mirna.....	5
2.1.1 Društvo upokojencev Mirna - Mešani pevski zbor Društva upokojencev Mirna	5
2.1.1.1 Društvo upokojencev Mirna - Literarna sekcija Vezi	6
2.1.2 Kulturno umetniško društvo Svoboda Mirna – Ženski pevski zbor Zimzelen	6
2.1.3 Kulturno umetniško društvo Matija Tomc Mirna - Moški in mešani pevski zbor	6
2.1.4 Kulturno umetniško društvo Klas Mirna.....	7
2.1.5 Društvo za šport, kulturo in turizem Partizan Mirna	8
2.2 Področja kulture v občini Mirna.....	8
2.2.1 Ljubiteljska dejavnost	8
2.2.2 Uprizoritvena dejavnost	9
2.2.3 Glasbena umetnost	9
2.2.4 Likovna umetnost	10
2.2.5 Književnost in knjižnica.....	11
2.2.6 Filmska umetnost	12
2.2.7 Kulturna dediščina	12
2.2.8 Mediji.....	13
2.3 Poklicne kulturne ustanove	14
2.3.1 Knjižnica Pavla Golia Trebnje – Krajevna knjižnica Mirna	14
2.3.2 Center za izobraževanje in kulturo Trebnje.....	15
2.3.2.1 Galerija likovnih samorastnikov	15
2.3.3 Glasbena šola Trebnje	15
3. JAVNI INTERES NA PODROČJU LJUBITELJSKE KULTURE	16
3.1 Javni interes na področju kulture (zakonske opredelitve).....	16
3.1.1 Opredelitev javnega interesa za kulturo po področjih (povzeto po zakonodaji)	16
3.2 Vpetost lokalne skupnosti v programe Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti	17
3.2.1 Temeljni program JSKD.....	17
3.2.2 Programska usmeritev JSKD OI Trebnje	18
3.2.2.1 Temeljni oziroma obvezni program.....	18
3.2.2.2 Dodatni program	20
3.2.2.3 Lokalni program v občini Mirna.....	20
3.2.3 Korelacija občina (lokalna skupnost) - območna izpostava JSKD	21
3.2.4 Strateški načrt JSKD za obdobje 2014-2020	22

4 PREČNO POGLAVJE	22
4.1 Kulturni turizem	22
4.1.1 Mirnski grad »Speča lepota«	23
4.1.2 Posestvo Lanšprež	23
4.1.3 Bazen (sedanji ribnik)	23
4.1.4 Prireditveni prostor ob Koči na Debencu	23
4.2 Kulturna vzgoja	23
5 KULTURNA INFRASTRUKTURA IN INVESTICIJE	24
6 OBSEG IN NAČINI FINANCIRANJA	24
6.1 Območne izpostave JSKD.....	25
6.2 Zveza kulturnih društev, kulturna društva	25
7 VIZIJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI MIRNA	25

1 UVOD

1.1 Izhodišča in namen priprave Lokalnega programa za kulturo Občine Mirna

Lokalni program za kulturo Občine Mirna je dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in ugotavlja vlogo kulture v razvoju občine ter javni interes zanjo. Lokalni program za kulturo Občine Mirna opredeljuje prioritete na področju kulture, cilje in ukrepe za doseg ciljev, načrtuje investicijsko vzdrževanje v javno kulturno infrastrukturo ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. Sprejema se za obdobje štirih let, in sicer do leta 2018.

Ena izmed mnogih dejavnosti, ki spada v pristojnost občine, je skrb za kulturno udejstvovanje njenih občanov. Za ta namen Občina Mirna iz svojega proračuna namenja finančna sredstva ter kulturnim akterjem daje na razpolago prostore objektov, ki so v lasti občine. Z zadnjo spremembo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo je naloga posamezne občine pripraviti štiriletni lokalni program za kulturo.

1.2 Cilji priprave lokalnega programa za kulturo Občine Mirna

Lokalni program za kulturo je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki postavlja prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture. Dokument izhaja iz položaja in razvoja kulture na tem območju, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje kulture in njenih lokalnih posebnosti. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti za večanje dostopnosti kulturnih dobrin občanom in spodbujanje kulturne raznolikosti.

1.3 Metodologija in potek priprave Lokalnega kulturnega programa Občine Mirna

Občina Mirna je na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) pripravila Lokalni program za kulturo Občine Mirna za obdobje 2015-2018 v sodelovanju z Javnim skladom za kulturne dejavnosti (JSKD), območne izpostave (OI) Trebnje, Zvezo kulturnih društev (ZKD) Trebnje, Osnovno šolo (OŠ) Mirna, predstavniki Kulturno umetniškega društva (KUD) Matija Tomc Mirna, Kulturno umetniškega društva (KUD) Svoboda Mirna, Društva upokojencev Mirna - kulturna sekcija, Kulturno umetniškega društva (KUD) Klas Mirna, Društva za šport, kulturo in turizem Partizan Mirna (DŠKT) Partizan Mirna ter strokovnimi službami sosednjih občin Mokronog – Trebelno, Šentrupert in Trebnje.

Lokalna skupnost zagotavlja javne kulturne dobrine na področjih, urejenih s posebnimi zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih opredelijo v lokalnem programu kulture.

1.4 Zakonodaja, predpisi in odloki, ki urejajo področje kulture

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13);
- Zakon o knjižničarstvu (Ur.l. RS, št. 87/01 in 96/02 – ZUJIK);

- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12 in 111/13),
- Zakon o javnem skladu RS za kulturne dejavnosti (Ur.l. RS, št. 29/10),
- Zakon o društvih (Ur.l. RS, št. 64/11-UPB2),
- Pravilnik o registru nepremičnin kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 66/09),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12),
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur.l. RS, št. 19/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur.l. RS, št. 29/03),
- Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 (Uradni list RS, št. 99/2013),
- Odlok o ustanovitvi Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje (Ur. l. RS, št. 109/2013),
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Pavla Golie Trebnje (Ur. l. RS, št. 107/2013),
- Odlok o razglasitvi Kapele Petra Pavla Glavarja in območja gradu Lanšprež na Lanšpežu (Ur. l. RS št. 67/2001),
- Odlok o razglasitvi gradu Mirna za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. l. RS, št. 127/2003),
- Odlok o razglasitvi cerkva v župniji Mirna za kulturne spomenike lokalnega pomena (Ur. l. RS št. 39/2006),
- Pravilnik o postopku, pogojih in merilih za sofinanciranje programov in projektov na področju ljubiteljske kulture v Občini Mirna (Uradno glasilo slovenskih občin št. 4/2015).

2. ANALIZA STANJA

Kulturno dogajanje v občini najbolj zaznamuje ljubiteljska kultura, ki jo izvajajo društva, ki delujejo v naši občini oziroma prireditve, ki se odvijajo na tleh naše občine.

2.1 Kulturna društva v občini Mirna

2.1.1 Društvo upokojencev Mirna - Mešani pevski zbor Društva upokojencev Mirna

Mešani pevski zbor Društva upokojencev Mirna je začel z delom aprila 1999, lani ob 15-letnici so izdali zgoščenko s 33-imi pesmimi iz teh let. Prva zborovodkinja je bila Valerija Rančigaj, nato nekaj časa Katarina Makor, občasno je sodelovala še kot študentka in nato mlada profesorica glasbe Nina Cugelj iz Trebnjega. Od 2006 do 2015 je bila zborovodja Tanja Benedik, od lanske jeseni pa zbor vodi Diego Barrios Ross. Zbor je začetnik in pobudnik dveh vrst prireditev, ki jih organizirajo v okviru Društva upokojencev: na Mirni bo letos 26. prireditev Za Mirno z ljubeznijo in 25. prireditev Pozdrav z Mirne – to pot bodo pozdrave ponesli v Gornji Grad. Do sedaj so obiskali že mnogo slovenskih krajev, večkrat tudi izven meja naše domovine. Zase pravijo, da »povemo, od kod smo, pokažemo in zapojemo, kar znamo. Stojimo na stališču, da naj bo druženje aktivno.« Najbolj je za ustanovitev zbora zaslužen Tone Pivec. Kmalu po ustanovitvi se je v zbor vključil Tone Kotar in po odhodu Pivca prevzel skrb za zbor kot tudi za celotno kulturno delovanje v društvu. Pred leti je v okviru društva delovala tudi igralska skupina, ki je zbor spremljala na vseh gostovanjih.

2.1.1.1 Društvo upokojencev Mirna - Literarna sekcija Vezi

Kot prostovoljke so dejavne v knjižnici, v Domu starejših občanov Trebnje, lani so izdale zbornik svojih del Drobtinice. V okviru Društva upokojencev organizirajo dve vrsti prireditev: Mati, kruh, rože med dnevom žena in materinskim dnevom ter Šepet jeseni v jesenskem času.

2.1.2 Kulturno umetniško društvo Svoboda Mirna – Ženski pevski zbor Zimzelen

Ljubiteljska kultura na Mirni s stoletno tradicijo in raznovrstnimi panogami je v osemdesetih letih začela izgubljati zagon, da bi leta 1992 prišla do točke, ko je pošla sapa še mešanemu pevskega zboru, zadnji organizirani skupini v kulturnem društvu Svoboda.

Preostanek pevk in zborovodja se s tem ni hotel sprijazniti, organizirale so se v ženski pevski zbor, privabile še nekaj žensk, da je zbor lahko zadihal in nadaljeval mirnsko tradicijo.

V dobrih dveh desetletjih delovanja se je krepko zapisal v kulturno zgodovino kraja ne le s svojimi nastopi, tudi zato, ker je njegova kakovost ves čas rasla. Dokazoval se je na medobčinskih in regijskih revijah, na tekmovalnih Sozvočenjih, drugih tekmovanjih, med drugim se lahko pohvali s srebrnim odličjem z mednarodnega tekmovanja v Pragi, kar je prvi tak uspeh v mirnski dolini.

S spevoigrami, ki so jih naštudirali skupaj z moškim zborom iz Mokronoga, je skupina nastopila v več kot desetih slovenskih krajih, na avstrijskem Koroškem in v hrvaškem Splitu.

Sodelovanje z lutkarsko skupino Mokre tačke iz Mokronoga je prineslo vabilo na mednarodno prireditev o problematiki onesnaževanja okolja. Nastop je bil pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani, kasneje še v muzeju na prostem v Pleterjah in v Pulju. Na povabilo je zbor večkrat gostoval na Štrekljevih večerih na Primorskem in v Italiji.

Leta 2012 je zbor pripravil osrednjo proslavo ob mednarodnem dnevu žena v Cankarjevem domu v Ljubljani. Ob 20-letnici delovanja je zbor izdal zgoščenko z naslovom Da bi jaz znala. Zbor je ves čas aktivno prisoten na domačem kulturnem odru, pripravlja programe ob zgodovinskih dogodkih, se odziva na vabila društev. Zbor od 16. marca 2006 nosi ime Zimzelen; od ustanovitve ga vodi Stane Peček, predsednica pa je Breda Kranjc.

2.1.3 Kulturno umetniško društvo Matija Tomc Mirna - Moški in mešani pevski zbor

Med pevci cerkvenega pevskega zbora Župnije Mirna je leta 2002 nastala želja, da se predstavili večjemu številu poslušalcev. Za potrebe javnega delovanja so v letu registrirali društvo in postali pravna oseba. Predsednik društva je postal Jože Drčar, ki društvo vodi še danes. V okviru društva od leta 2002 deluje mešani pevski zbor. Število pevcev se v vseh letih giblje med 20 in 25, zbor pa vse od njegove ustanovitve vodi Stane Cvelbar. Prvih nekaj let so pevci posvetili predvsem študiju novih pesmi, s katerimi bi se predstavili na raznih kulturnih prireditvah. Njihov prvi javni nastop je bila udeležba na območni reviji pevskega zbora leta 2007. Od takrat redno sodelujejo na pevske revijah, organizirajo lastne koncerte ter se udeležujejo številnih prireditev. S številom nastopov se je bogatil tudi njihov pevski repertoar, katerega pomemben del predstavlja slovenska in tuja sakralna glasba. Pevci se lotevajo tudi zahtevnejših zborovskih del slovenskih in tujih skladateljev, pogosto posegajo tudi po skladbah sodobnih avtorjev.

V letu 2009 so moški člani Mešanega pevskega zbora KUD Matija Tomc Mirna ustanovili pevsko sekcijo z imenom Moški pevski zbor KUD Matija Tomc Mirna. Od takrat se pevci moškega zbora redno udeležujejo območne revije pevskega zbora, nastopajo pa tudi na

različnih kulturnih prireditvah v občini Mirna in zunaj nje, na otvoritvah, pogrebnih slovesnostih.... V zboru poje 12 pevcev, ki se redno udeležujejo pevskih vaj, tako se repertoar pesmi za moški zbor počasi povečuje, prav tako tudi število nastopov.

V letu 2012 so organizirali slavnostni koncert ob 150-letnici Župnije Mirna, na katerem so nastopili skupaj z orkestrom in solisti. Na sporedu so bila dela velikanov klasične glasbe – Vivaldija, Bacha, Mozarta, Beethovna, Rachmaninova in Schuberta.

V letu 2013 so izdali svojo prvo zgoščenko z naslovom Tebi pojem, v kateri so med drugim zapisali: *»Petje je naše veselje, naša strast, naša ljubezen. Po desetletju petja smo na svoji prvi zgoščenci spletli šopek pesmi, ki nas je zaznamoval v tem obdobju. Šopek je sestavljen iz nešteti vejic vaj, trudi trnja. Seveda pa ga krasi na stotine cvetov pesmi, ki smo se jih v tem obdobju naučili...«*

Člani KUD Matija Tomc so v 14-ih letih svojega delovanja postali pomemben kulturni dejavnik v kraju. Redno organizirajo letni koncert, božični koncert in odmevno prireditev Mirna poje, na kateri se predstavijo vse pevske skupine, ki delujejo na področju občine Mirna.

V načrtu imajo kadrovske okrepitve z novimi pevci, s katerimi bi lažje dosegli svoje cilje v prihodnosti: ponoven koncert z orkestrom in solisti, snemanje nove zgoščenske ter seveda sodelovanje na različnih kulturnih prireditvah v občini ter drugod po Sloveniji in v tujini.

2.1.4 Kulturno umetniško društvo Klas Mirna

Kulturno umetniško društvo Klas Mirna je bilo ustanovljeno novembra 1999. Naš prvi projekt je bil Pasijon, za katerega je besedilo na podlagi svetopisemske zgodbe pripravil Stanko Tomšič, ki je igro tudi režiral. Ob 200-letnici rojstva našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna je naša članica Petra Krnc napisala besedilo, s katerim smo obeležili to častljivo obletnico in pripravili osrednjo občinsko prireditev ob tem jubileju. Naslednja zgodba, ki smo se je lotili, je bila zgodba o Veroniki Deseniški, kot jo je ubesedil Josip Jurčič. Besedilo smo priredili in pripravili ambientalno uprizoritev, ki je svojo premiero doživela na Gradu Mirna pred več kot 500 obiskovalci. Nato smo se vrnili k besedilu, ki nas je spodbudilo, da smo ustanovili društvo. Z nekaj popravki Pasijona je nastala Zgodba o odrešilnem trpljenju, ki sta jo napisala Stanko Tomšič in Petra Krnc. Potem pa smo pogledali čez mejo, na Irsko. Izbrali smo dramo Marine Carr Portia Coghlan. Zgodbo o 30-letni materi treh otrok, ki jo preganja smrt njenega brata dvojčka, smo predstavili kar nekaj gledalcem in prepričani smo, da jih je tako ali drugače zaznamovala... Nato smo se lotili zvrsti, ki jo imajo ljubiteljska društva najraje - komedije... Na oder smo postavili komedijo Dve nevesti, ki jo je napisal Cveto Golar, za društvo pa sta jo priredila Petra Krnc in Stanko Tomšič, ki je komedijo tudi režiral. Za to predstavo lahko rečemo, da je po številu gledalcev, ki si jo je ogledalo, prekosila celo Veroniko Deseniško. Ob 10-letnici delovanja društva smo se poklonili dr. Francetu Prešernu. Njegovo delo Krst pri Savici je za gledališki oder priredila Petra Krnc, predstavo pa je režiral Stanko Tomšič. Zaradi različnih poti, po katerih smo se člani usmerili, je naša gledališka dejavnost zamrla, smo pa aktivni pri (so)organizaciji drugih manjših kulturnih dogodkov v na območju naše občine, vse bolj živa pa spet postaja ideja o tem, da bi se vrnili na oder in s komedijo nasmejali smeha in preprostih zgodb željne ljudi.

2.1.5 Društvo za šport, kulturo in turizem Partizan Mirna

Društvo za šport, kulturo in turizem Partizan Mirna je bilo ustanovljeno nekaj let po drugi svetovni vojni in je nasledilo društvo Sokol. Sprva se je imenovalo Telovadno društvo Partizan (TVD Partizan), kasneje pa še Društvo Partizan in Športno društvo Partizan. V začetku 21. stoletja se je spremenil statut, s katerim je društvo dodalo delovanje na področju turizma in kulture in posledično se je spremenilo ime, tako kot ga uporabljajo sedaj - DŠKT Partizan Mirna. Na področju kulture so posamezniki delovali že v času TVD Partizan, čeprav je takrat društvo delovalo predvsem na športnem področju. Od zadnje spremembe imena društvo vsako leto organizira prireditev Vesel sem Mirnčan, ki se je lepo uveljavila in za katero pravijo, da jo bodo negovali ter prirejali tudi v bodoče. Prav tako društvo organizira za prvi april, na praznik lažnivcev, prireditev Lažnivi Kljukec, kjer se razglasi najboljše laži, zbrane na javnem razpisu. Ciljev in želja za v bodoče je veliko, med najbolj realnimi pa se pojavljajo organizacija gostovanj amaterskih dramskih skupin, znanih stand up komikov, organizacija letnega kina in potopisnih predavanj. S tem želimo, da bi bilo skozi vse leto vsaj enkrat ali dvakrat mesečno neko dogajanje, vključno s športnimi in turističnimi prireditvami, ki jih na srečo na Mirni in v okolici ni malo. Da je to dogajanje čim bolj živahno, DŠKT Partizan Mirna pomaga drugim društvom in skupinam pri izvedbi njihovih prireditev na različne načine.

2.2 Področja kulture v občini Mirna

Opredeljena so posamezna področja kulture, ki se med seboj pogosto povezujejo, posebej ko gre za ljubiteljsko kulturo, ki posega na vsa področja kulture, ali že profesionalno dejavnost. Gre za presek stanja, navedene so usmeritve oziroma cilji ter način, kako se bo uresničevanje ciljev tudi merilo. Vsekakor je potrebno na tem mestu poudariti, da je uresničevanje ciljev odvisno predvsem od proračunskih sredstev, namenjenih za posamezna področja kulture – sredstva prek javnega razpisa in sredstva za programe JSKD ter angažiranosti posameznikov, ki delujejo v društvih, za izpeljavo posameznih programov oziroma projektov. Uresničevanje je odvisno od sinergij zgoraj naštetih pogojev za kakovostne kulturne vsebine.

2.2.1 Ljubiteljska dejavnost

V javni interes na področju ljubiteljske kulture spadajo vse dejavnosti ljubiteljskih kulturnih društev, skupin in ostalih organizacij, ki delujejo na področju kulture. Sem spadajo kontinuirana, strokovno pripravljena in kakovostno izvedena kulturna ustvarjalnost, še posebej izvedba kakovostnih programov in projektov oziroma prireditev, ohranjanje kulturne dediščine, sodelovanje in povezovanje, pregledi nastalih dosežkov, kulturna vzgoja in izobraževanje širšega kroga ljubiteljskih in bodočih kulturnih ustvarjalcev ter mentorjev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje.

Občina Mirna zaradi javnega interesa zagotavlja pogoje za delovanje JSKD, OI Trebnje in ZKD Trebnje. V skladu z Zakonom o javnem skladu RS za kulturne dejavnosti lahko sklad določene naloge s področja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti opravlja za lokalne skupnosti, s tem da sklene posebno pogodbo. Iz proračuna Občine Mirna se JSKD-ju, OI Trebnje zagotavljajo sredstva za programe izobraževanja, projekte, materialne stroške in lokalni program.

Usmeritve oziroma cilji: Nadaljnje podpiranje in sofinanciranje delovanja društev v skladu s proračunskimi možnostmi v okviru vsakoletnih javnih razpisov tako za javne kulturne programe kot za javne kulturne projekte: za prireditve, za nakup opreme in osnovnih sredstev ter izobraževanja, saj ljubiteljska kultura predstavlja enega od temeljev kulturnega udejstvovanja in delovanja v občini Mirna. Povečati prepoznavnost nekaterih prireditev, na primer Lažinjada, ki naj bi postala odmevna prireditev v širšem prostoru.

Kazalci in merila: Sredstva namenjena za ljubiteljsko kulturo, število prijaviteljev predvsem na javnem razpisu in število izvedenih prireditev, izobraževanj oziroma drugih dogodkov.

2.2.2 Uprizoritvena dejavnost

Dramsko gledališče s KUD-om Klas Mirna je bilo v preteklosti zelo aktivno, saj so vsako leto pripravili predstavo, s katero so tudi gostovali, na primer: Pasion, Veroniko Deseniško, Poršijo Koklin, Dve nevesti, Krst pri Savici. V preteklosti je bila aktivna tudi igralska skupina Društva upokojencev. Trenutno to področje kulturnega dogajanja pokrivajo gostujoče amaterske ali profesionalne gledališke skupine.

Tudi v okviru OŠ Mirna deluje dramski krožek. Učenci, ki v njem sodelujejo so se nekajkrat zaporedoma uvrstili na državno srečanje otroških gledaliških skupin in pridobil državno priznanje.

Usmeritve oziroma cilji: Za popestritev tovrstnega kulturnega dogajanja bi bila smiselna povezava in sodelovanje pri projektih s sosednjimi občinami. Ena od možnosti je tudi izvedba skupnega abonmaja za gledališke in lutkovne predstave in druge uprizoritvene prakse, s tem da bi bile kot abonmajske predstave na voljo v vseh štirih občinah. Abonmajska ponudba bi vključevala različna področja kulture, si čimer bi se povečala dostopnost kakovostne gledališke, glasbene, lutkovne in druge produkcije.

Kazalci in merila: Število prireditev in število obiskovalcev, povprečno število ponovitev na produkcijo, delež prihodkov od prodanih vstopnic.

2.2.3 Glasbena umetnost

V občini Mirna je to področje pestro zastopano; glasbena umetnost vključuje raznolike glasbene žanre. V občini Mirna je razvita predvsem zvrst zborovskega oziroma ljudskega petja, saj se člani v kulturnih društev po večini ukvarjajo s petjem.

Med najbolj številčno zastopanimi je Društvo upokojencev – Mešani pevski zbor, ki je v letu 2014 praznoval 15 let, poleg njega pa še Ženski pevski zbor Zimzelen ter KUD Matija Tomc z Mešanim pevskim zborom in Moškimi pevskim zborom. Enkrat ali dvakrat letno se pevski zbori predstavijo s samostojnimi koncerti, sodelujejo pa tudi na mnogih drugih prireditvah v kraju in drugod. Tako se predstavijo ob različnih priložnostih, nekaj koncertov je tudi tradicionalnih, kot na primer: Kresovanje pri cerkvi na Mirni ali Božični koncert. Prireditvev Mirna poje pa združi in predstavi vse zборе, ki prihajajo iz naše občine, torej od malih pevcev pa do najstarejših. Glasbeni dogodki se izvajajo na različnih lokacijah, ki so izbrane glede na ustreznost in primernost vsebine programa, kot so: Kulturni dom, cerkev Janeza Krstnika, brv čez reko Mirno, telovadnica v OŠ Mirna, prireditveni prostor pri koči na Debencu.

S prireditvijo Vesel sem Mirnčan, ki poteka vsako leto že več kot deset let, se predstavijo domači talenti v različnih zvrsteh, tako s petjem, inštrumentalno glasbo, humorjem, stand-up komedijo in podobno.

Tudi učenci Osnovne šole Mirna se ukvarjajo z glasbeno umetnostjo, ki predstavlja del vsebin, ki so vpete v osnovnošolski kurikulum. Pohvalijo se lahko z nazivom Kulturna šola, ki so ga pridobili leta 2012 zaradi številnih in kakovostnih nastopov v različnih zvrsteh na državnem nivoju. Tako se v OŠ učenci že zgodaj začnejo seznanjati s različnimi kulturnimi zvrstmi in lahko tudi sodelujejo v damskem krožku, folklornem plesu, ki se izvaja v povezavi z glasbeno ustvarjalnostjo, v lutkovnem krožku. Učenci so dejavni tudi v recitacijskem krožku, kjer se srečujejo s prozo in poezijo, ki pa jo tudi ustvarjajo. V OŠ Mirna deluje pevski zbor, ki sodeluje na več različnih prireditvah, ki jih organizira OŠ in drugi, tradicionalno pa nastopajo na prireditvi Mirna poje, ob kulturnem prazniku in zaključni prireditvi Mavrični planet. Mladinski in mlajši ter otroški pevski zbor se vsako leto udeležijo revije otroških in mladinskih pevskih zborov, ki se odvijajo na različnih šolah bivše občine Trebnje. V pevske zборе je skupaj vključenih 95 učencev in učenk celotne šole.

Glasbeno umetnost izvajajo tudi v okviru izobraževanja Glasbene šole Trebnje, delovanje le-te pa je podrobneje opredeljeno v poglavju poklicne kulturne ustanove.

Usmeritve in cilji: Nadaljnje podpiranje in sofinanciranje kakovostnih projektov. Vzpostavitev mreže koncertnih dogodkov in podpora koncertnim abonmajem.

Postopna ureditev kulturnega doma Partizan in s tem pridobitev primernejših prostorskih pogojev za prireditve in prostorov za delovanje društev (v prizidku kulturnega doma).

Kazalci in merila: Število prireditev, število obiskovalcev, delež prihodkov od prodanih vstopnic.

2.2.4 Likovna umetnost

Iz občine Mirna izhaja priznana ilustratorica Kristina Krhin, znana po ilustracijah otroških knjig in šolskih učbenikov. Kristina Krhin je leta 2000 diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

V lanskem letu je prvič na Mirni svoje slike, ki so tematsko povezane z mirnsko dolino, razstavljal ob slovenskem kulturnem prazniku rojak Zdravko Červ, slikar samouk.

Mirnski umetniški prostor je s svojo naivno umetnostjo in likovnimi deli zaznamoval Sandi Leskovec, ki je med drugim razstavljal svoje kiparska dela tudi v Galeriji likovnih samorastnikov. Njegova dela pa so bila razstavljena tudi v Galeriji Sandija Leskovca na Mirni.

Področje likovne umetnosti pokriva kot poklicna ustanova tudi Center za izobraževanje in kulturo z Galerijo likovnih samorastnikov, ki vsako leto organizira tudi Tabor likovnih samorastnikov.

Likovno ustvarjanje je poleg likovne umetnosti in izbirnega predmeta likovno snovanje zelo močno tudi pri krožku v OŠ Mirna. Učenci se vsako leto udeležijo Malega likovnega tabora v Trebnjem, Otroškega EXTEMPORA v Kostanjevici in likovne ustvarjalnice – V dolini tihi v Mirni Peči. Sodelujejo na vseh natečajih, ki jih razpisujejo različni zavodi in društva v Sloveniji. Udeležijo se tudi mednarodne kiparske delavnice.

Usmeritve in ukrepi: Spodbuditi različne likovne tabore (delavnice) za otroke in odrasle.

Kazalci in merila: Število dogodkov in udeležencev.

2.2.5 Književnost in knjižnica

Področje književnosti se opredeli na literarno ustvarjanje, bralno kulturo, založništvo, literarna dela na elektronskih nosilcih, digitalizacijo, literarne prireditve, klube in podobno.

Mirnski kulturni prostor so obogatili prof. Janez Kolenc, ki se je v svojih pesniških delih navezoval na prelepo mirnsko dolino. Vid Ambrožič, ljudski pesnik, je s svojimi pesmimi popestril dolge zimske večere na kmečkih domačijah na Mirni. Zgodovino mirnskega gradu Speča lepota je zbiral dr. Marko Marin.

Z Mirne izhajajo tudi uveljavljeni pesniki in pisatelji, nekateri se ljubiteljsko ukvarjajo s pisateljstvom in svoje talente še vedno ubesedujejo. Naj na tem mestu omenimo: pisateljico in pesnico Lidijo Gačnik Gombač, pesnika in pisatelja Jurija Hudolina, pesnika Avgusta Gregorčiča. S svojim delom za otroke se je predstavila tudi Mojca Nose; morda smo na tem mestu koga izpustili, vendar bomo za našeta imena gotovo še slišali.

Na tem področju so dejavne tudi literatke iz literarne sekcija Društva upokojencev Vezi, ki so kot prostovoljke dejavne v knjižnici in v Domu starejših občanov Trebnje. Lani so izdale zbornik del Drobotinice.

Občina Mirna je soustanoviteljica javnega zavoda Knjižnice Pavla Golie Trebnje (KPGT), za katero v skladu z Zakonom o izvrševanju javnega interesa na področju kulture, Zakonom o knjižničarstvu in Odlokom o ustanovitvi KPGT zagotavlja sredstva za sofinanciranje knjižnične in založniške dejavnosti.

Krajevna knjižnica Mirna je eden od osrednjih prostorov v občini, kjer odvijajo literarni večeri, razstave, okrogle mize, delavnice in potopisna predavanja, kjer se predstavijo tako lokalni kot tudi avtorji, ki prihajajo od drugod. Poleg tega knjižnica organizira posebne dejavnosti za otroke (na primer ure pravljic), mladino in odrasle (bralna značka), ki so namenjeni spodbujanju bralne kulture.

Tudi OŠ Mirna z Vrtcem Deteljica ima bogato knjižnično dejavnost, kjer skrbijo za bralno kulturo, ki je eden od temeljev naše kulturne identitete. Otroci tekmujejo v bralni znački. Vsako leto dobi najmanj sedem učencev 9.r. naziv zlati bralec, kar pomeni, da mora 9 let uspešno tekmovali za bralno značko. V vrtcu se otroci srečujejo z bralnimi uricami in so vključeni v projekt Jurčkov nahrbtnik. V recitacijskem krožku posebno skrb namenjajo slovenskemu jeziku, ne nazadnje ustvarjajo poezijo in prozo ter uspešno tekmujejo na tekmovanjih za Cankarjevo priznanje. Udeležujejo se vseh literarnih razpisov in natečajev. Z recitacijsko dejavnostjo sodelujejo na občinski prireditvi ob 1. novembru in dolenskem srečanju delavcev ob 1. maju na Debencu.

Občina je od svojega nastanka in tudi kot Krajevna skupnost Mirna podprla številne izdaje knjig, zbornikov, zgoščenk, pri čemer je veliko sodelovala tudi založniška hiša Studio 5, Marko Kapus, ki deluje na Mirni, na primer:

- 5 knjig o zgodovini mirnskega gradu,
- revija DSO Naši skupni dnevni,
- Andrej Šalehar: Poučevanje čebelarstva na Kranjskem (knjiga),
- zbornik: Vesela jesen,
- Rudi Žibert: Tovarna šivalnih strojev Mirna (knjiga),
- Rudi Žibert: Vodni mlini v mirnski dolini (knjiga),
- zgoščanka ob 20-letnici pevskega zbora Zimzelen,
- zgoščanka ob 15-obljetnici Mešenega pevskega zbora društva upokojencev Mirna,

- zgoščanka Glasbene šole: Prižgimo lučke.

Usmeritve in cilji: Omogočiti izvedbo kakovostnih literarnih prireditev, skrbeti za ustrezno prirast knjižnega gradiva, spodbujati bralno kulturo, spodbujati povezovalne projekte in dobre prakse.

Kazalci in merila: Delež udeležbe ljudi v projektih oziroma programih, število projektov za različne ciljne skupine.

2.2.6 Filmska umetnost

V letu 2014 je JSKD, OI Trebnje uspešno organiziral projekt letni kino z različnimi filmi v poletnem času v vseh štirih občinah. Vsekakor gre za projekt, ki je bil dobro obiskan in teži k povezovanju med občinami.

Usmeritve in cilji: Za popestritev dogajanja na področju filmske umetnosti bi bila smiselna povezava in sodelovanje pri projektih s sosednjimi občinami. Ena od možnosti je tudi izvedba skupnega abonmaja za filmske, gledališke in lutkovne predstave oziroma druge uprizoritvene prakse, pri čemer bi bile kot abonmajske predstave na voljo v vseh štirih občinah. S filmskim platnom in pripadajočo opremo v Kulturnem domu Partizan bi bilo omogočeno tudi predvajanje filmov v naši občini.

Kazalci in merila: Število prireditev in število obiskovalcev, delež prihodkov od prodanih vstopnic.

2.2.7 Kulturna dediščina

Kulturna dediščina je eden najpomembnejših temeljev naše istovetnosti, zato sta varovanje in obnova kulturne dediščine in vsebin izjemnega pomena za naš razvoj in ustvarjalnost. V javni interes na področju dediščine, med ostalim sodijo: identificiranje dediščine in njenih vrednot, njeno dokumentiranje, proučevanje, omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej, še posebej mladim, razvijanje zavesti o njenih vrednotah, celostno ohranjanje dediščine, spodbujanje kulturne raznolikosti, varstvo arhivskega in muzejskega gradiva.

- **Nepremična kulturna dediščina**

Občina Mirna ima z odloki za kulturni spomenik lokalnega pomena razglašene naslednje enote dediščine za kulturne spomenike lokalnega pomena:

- Umetnostnozgodovinski spomeniki – profana stavbna dediščina: Lanšprež - Območje gradu Lanšprež (EŠD 8760) ter grad Mirna (EŠD 7527): Odlok o razglasitvi Kapele Petra Pavla Glavarja in območja gradu Lanšprež na Lanšpežu, Odlok o razglasitvi gradu Mirna za kulturni spomenik lokalnega pomena.
- Umetnostnozgodovinski spomeniki – sakralna stavba dediščina: Lanšprež - Kapela Petra Pavla Glavarja (EŠD 9328), Mirna - Cerkev sv. Helene (EŠD 2038), Mirna - Cerkev sv. Janeza Krstnika (EŠD 461), Selo pri Mirni - Cerkev sv. Petra (EŠD 2480), Ševnica - Cerkev Naše ljube Gospe (EŠD 2039): Odlok o razglasitvi cerkva v župniji Mirna za kulturne spomenike lokalnega pomena.

V pripravi je tudi razglasitev spomenika 106 padlim borcem v NOB na Rojah, delo kiparja Janeza Lenassija, za spomenik lokalnega pomena.

Občina je bogata tudi z drugo dediščino, ki je evidentirana z evidenčno številko enote dediščine s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Novo mesto, na primer zidanice: Zaplatarjeva zidanica na Debencu, Novakova zidanica na Cirkniku pri Mirni, kozolci: Ocvirkov kozolec na Mirni, domačije: Kramarjeva domačija, Zaplatarjeva domačija na Mirni, kamniti most in vaško jedro na Mirni, graščina Zapuže, gostilne: gostilna Kolenc, gostilna pri Francki, gostilna Kolar, spomeniki NOB: na Gomili pri Mirni, pri OŠ Mirna, kapela: kapela sv. Ane na Debencu.

Tudi na OŠ Mirna skrbijo za ohranjanje in bogatenje kulturne dediščine; že pri samem učnem procesu v okviru predmeta zgodovina se učenci seznanjajo z našo dediščino. Sicer pa jo ohranjajo skozi projekte Nekoč so znali, Babica pripoveduje, natečaji na to temo v okviru Zavoda za šolstvo in podobno.

- **Premična kulturna dediščina**

Lokalna skupnost zagotavlja pogoje tudi za dejavnost muzejev, arhivov in galerij. Občina Mirna je ena izmed štirih soustanoviteljic javnega zavoda Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje, v okviru katerega deluje tudi Galerija likovnih samorastnikov Trebnje. Njena dejavnost je v slovenskem prostoru in širše poznana predvsem po tradicionalnem Mednarodnem taboru likovnih samorastnikov, ki bo v letošnjem letu izveden že 48. leto, ter po številnih razstavah.

- **Oživljanje kulturne dediščine**

V občini v nekaterih vaseh skrbijo za obujanje in ohranjanje kulturne dediščine oziroma ljudskih običajev, v Gorenjski vasi in na Stanu postavljajo med zidanicami klopotce, vsako leto na Ševnici pripravijo bučijado, kjer izrežejo izdelke iz buč.

Usmeritve oziroma cilji: Kakovostno ohranjena ter sodobno prezentirana kulturna dediščina privablja obiskovalce in pripomore k prepoznavnosti kraja. Razglasitev spomenika 106 padlim borcem v NOB na Rojah za spomenik lokalnega pomena.

Smiselna je tudi povezava z Galerijo Trebnje, pa tudi izvedba izobraževalnih delavnice na temo lokalna kulturna dediščina in nadaljnje ohranjanje običajev.

Kazalci in merila: Število obiskov, število programov in projektov, s katerimi se širita in razvijata vedenje in zavest o pomenu kulturne dediščine, dostopnost do objektov in dediščinskih vsebin, oživljanje dediščine.

2.2.8 Mediji

Kakovostni mediji so za slovenski prostor eden temeljnih nosilcev kulturno-informativnih vsebin. So nosilci kulture, njeni soustvarjalci. Pomen medijev za informiranje je nenadomestljiv. Na področju medijev je prišlo še najbolj do radikalnih sprememb, saj svetovni splet, digitalizacija in nove medijske kulture nasploh predvsem pri mladih glede uporabe prevladujejo. Posledično pa mora uporabnik razviti kritičen odnos do informacij na spletu in biti sposoben ločiti kredibilne od nekredibilnih virov informacij. Medijska pismenost

postaja v informacijski družbi izredno pomemben dejavnik aktivnega državljanstva in je ob digitalni pismenosti ključni pogoj za aktivno udeležbo v informacijski družbi 21. stoletja.

Občini Mirna izdaja štirikrat letno Informator, ki se brezplačno razdeli vsem gospodinjstvom v občini Mirna, s čimer se zagotavlja obveščenost oziroma informiranost vseh občanov o dogajanju v občini. V Informatorju se povzamejo dogajanja in napovejo prihajajoči dogodki s povabilom občanom k udeležbi.

Občina vse zainteresirane obvešča in seznanja z dogodki (tako prihajajočimi kot preteklimi) tudi na spletni strani Občine Mirna oziroma drugimi aktualnimi zadevami ter facebook strani. Medijsko pokritost pa zagotavljajo Dolenjski list, Cajtnig, Na dlani, lokalna televizija Vaš kanal, radijski postaji radio Krka in Sraka.

Usmeritve in cilji: Glede na odločitev občanov in občinskega sveta Občine Mirna se izhajanje Informatorja nadomesti z občinskim glasilom, pri čemer pa cilji ostajajo enaki, to je obveščanje javnosti o aktualnem dogajanju v naši občini.

Kazalci in merila: Število izvodov, obseg in pogostost izhajanja Informatorja oziroma občinskega glasila; druge objave o dogodkih o naši občini.

2.3 Poklicne kulturne ustanove

Med poklicne kulturne ustanove štejemo Knjižnico Pavla Golie Trebnje, ki ima enoto – krajevno knjižnico - na Mirni, Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, katerih soustanoviteljica je tudi Občina Mirna ter Glasbeno šolo Trebnje, ki skrbi za razvijanje glasbenih talentov učencev. Prav tako pa lahko med kulturno ustanovo štejemo tudi OŠ Mirna, saj ima naziv Kulturna šola – čeprav gre tako pri Glasbeni šoli kot pri OŠ Mirna za prvenstveno izobraževalni ustanovi. Dejavnost OŠ Mirna, ki se navezuje med posamezna področja kulture, je bila opredeljena med področji kulture.

2.3.1 Knjižnica Pavla Golia Trebnje – Krajevna knjižnica Mirna

Dejavnost javne službe za občane občine Mirna izvaja Knjižnica Pavla Golie Trebnje, ki svoje naloge prenaša na Krajevno knjižnico Mirna. Knjižnična dejavnost kot javna služba v skladu z Zakonom o knjižničarstvu zajema v skladu z zakonodajo: zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva, zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij, izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov, posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev, sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij, pridobivanje in izobraževanje uporabnikov, informacijsko opismenjevanje, varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik, drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo, knjižnični informacijski servis za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu.

Osrednja knjižnica in krajevna knjižnica v okviru javne službe tudi sodelujeta pri vseživljenjskem izobraževanju, zbirata, obdelujeta, varujeta in posredujeta domoznansko gradivo, zagotavljata dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih, organizirata posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture, organizirata posebne oblike dejavnosti za otroke,

mladino in odrasle s posebnimi potrebami, organizirata kulturne prireditve, ki so povezane z njuno dejavnostjo.

2.3.2 Center za izobraževanje in kulturo Trebnje

CIK Trebnje opravlja dejavnost predvsem na področju izobraževanja odraslih. Zavod opravlja dejavnosti, ki so določene kot javna služba ter dejavnosti, ki to niso. Na področju izobraževanja odraslih jo določa Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji, na področju kulture pa Resolucija o nacionalnem programu za kulturo.

Zavod izvaja dejavnosti v okviru organizacijskih enot, opredeljenih v ustanovitvenem aktu zavoda: enota Ljudska univerza, ki opravlja kot javno službo izvajanje javnih izobraževalnih programov za odrasle, enota Galerija likovnih samorastnikov, ki opravlja kot javno službo dejavnost umetniško ustvarjanje in poustvarjanje, organizacijo razstav, trgovino na drobno z umetniškimi izdelki in obratovanje objektov za kulturne prireditve.

CIK Trebnje - Enota Ljudska univerza razvija celovito ponudbo izobraževalnih programov, od osnovne šole za odrasle do programov za pridobitev izobrazbe na srednji, visoki in podiplomski stopnji ter ponudbo številnih oblik in programov neformalnega izobraževanja. Številne programe izvajajo tudi v sodelovanju z drugimi institucijami. Vse bolj obiskan in dejaven del izobraževalne ponudbe zavoda postajajo splošno izobraževalni programi za različne ciljne skupine. V Univerzo za III. življenjsko obdobje je vključenih preko 150 članov, ki se izobražujejo na delavnicah in krožkih. V jezikovno izobraževanje se vključujejo otroci in odrasli, izvajajo pa tudi številne programe usposabljanja in izpopolnjevanja za zaposlene in brezposelne osebe.

2.3.2.1 Galerija likovnih samorastnikov

Galerija likovnih samorastnikov Trebnje, v kateri je urejena stalna zbirka del likovnih samorastnikov, je bila ustanovljena leta 1971 in ima vsako leto obsežnejšo zbirko. Nastala je kot rezultat dejavnosti Tabora likovnih samorastnikov. V okviru Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje deluje od leta 1994.

Galerija se ponaša z zbirko, ki obsega več kot 1000 umetniških del, slik, reliefov in skulptur, ki jih je ustvarilo preko 230 umetnikov iz 35 držav, evropskih in držav ostalih celin sveta.

Od leta 2004 deluje galerija v prostorih prvega nadstropja poslovne stavbe na Golievem trgu 1 v Trebnjem, kjer je postavljena stalna razstava likovnih del.

V okvir dejavnosti galerije sodijo predvsem: evidentiranje, zbiranje, varovanje, raziskovanje, predstavljanje likovne dediščine s posebnim poudarkom na naivni oz. samorastniški umetnosti, stalna razstava likovnih del, prirejanje občasnih likovnih razstav, priprava in izvajanje Mednarodnih taborov likovnih samorastnikov, opravljanje pedagoške in vzgojne dejavnosti ter informativne dejavnosti, organizacija in izvajanje različnih likovnih delavnic in taborov za mladino in odrasle, organizacija kulturnih in drugih prireditev, oddajanje prostorov v najem, izdajanje katalogov, monografij in ostalih publikacij, povezanih z dejavnostjo galerije, opravljanje raziskovalnih dejavnosti s področja družboslovja in humanistike, depo nerazstavljenih del, trgovina likovnih del in spominkov.

2.3.3 Glasbena šola Trebnje

Glasbena šola je sicer izobraževalna ustanova, vendar s svojo dejavnostjo sega na kulturno področje in skrbi za izobraževanje učencev na glasbenem področju. Glasbena šola Trebnje je v šolskem letu 2014/2015 že 39. šolsko leto zapored odprla vrata, da bi svojim učencem omogočila osebno glasbeno rast ob obiskovanju pouka instrumenta in nauka o glasbi ter

z igranjem v komornih skupinah in orkestrih. »Potrudili se bomo, da bomo s svojim strokovnim znanjem razvijali glasbene sposobnosti učencev, tako da bi glasba postala sestavni del njihove osebne rasti in da bi s svojim glasbenim znanjem bogatili kulturno življenje v okolju, iz katerega izhajajo«, je zapisano v Zborniku o delu in organizaciji Glasbene šole Trebnje.

Glasbene šola Trebnje tako organizira pouk tudi za učence, ki prihajajo z Mirne. V šolskih prostorih Osnovne šole Mirna učitelji Glasbene šole Trebnje poučujejo pouk kitare, kljunaste flavte, klarineta, saksofona, trobente, baritona in nauka o glasbi. V letošnjem letu se glasbeno izobražuje 33 učencev z Mirne od skupaj 283 učencev. Učenci nastopajo tudi v naši občini in popestrijo kulturne dogodke. Glasbena šola deluje v okviru njej pripadajočih vzgojno-izobraževalnih in drugih nalog. Temeljne oblike vzgojno-izobraževalnega dela so: individualni pouk, skupinski pouk, korepeticije, nastopi v šoli in izven nje, revije in tekmovanja, obiski glasbenih prireditev, sodelovanje s starši in drugimi.

3. JAVNI INTERES NA PODROČJU LJUBITELJSKE KULTURE

3.1 Javni interes na področju kulture (zakonske opredelitve)

Lokalni program za kulturo opredeljuje javni interes za kulturo, in sicer z namenom zagotavljanja pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost in kulturno identiteto. Javni interes se udejanja predvsem na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK):

- letnih izvedbenih načrtov nosilcev javnega interesa,
- javnih razpisov za financiranje kulturnih programov in kulturnih projektov,
- aktov o ustanovitvi javnih zavodov, njihovih strateških načrtov in letnih programov dela,
- javnih razpisov za oddajo javne kulturne infrastrukture,
- upravnih odločb.

Lokalna skupnost uresničuje javni interes za kulturo v skladu z ZUJIK-om zlasti z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin, z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture.

Lokalna skupnost v javnem interesu zagotavlja pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki se na trgu ne zagotavljajo v zadostnem obsegu ali kakovosti, ali zaradi dostopnosti najširšemu krogu uporabnikov. Javne kulturne dobrine zagotavlja v obliki oziroma na način javne službe in s podporo posamičnim kulturnim projektom ter javnim kulturnim programom.

Javna kulturna infrastruktura se lahko odda v upravljanje oz. v uporabo organizaciji, ki deluje v javnem interesu.

3.1.1 Opredelitev javnega interesa za kulturo po področjih (povzeto po zakonodaji)

Lokalna skupnost zagotavlja najmanj tiste javne kulturne dobrine, kjer tako določa posebni zakon (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine...), podpira ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev

ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo.

3.2 Vpetost lokalne skupnosti v programe Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je javna institucija Republike Slovenije, ustanovljena z namenom spodbujanja razvoja na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, spodbujanja ustvarjalnosti na kulturnem področju, zagotavljanja dostopnosti kulturnih dobrin ter izvajanja drugih dejavnosti, določenih z Nacionalnim programom za kulturo 2014-2017 in zakonom.

JSKD uresničuje nacionalni potencial ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Skrbi za aktivno ustvarjalnost, razvoj ustvarjalnih kapacitet, strokovnih standardov in širjenje dostopnosti kulturnih programov. Namen in poglobitve naloge sklada so opredeljeni v 2. členu Akta o ustanovitvi JSKD: v skladu z nacionalnim kulturnim programom, ki določa cilje kulturne politike, zagotavljati strokovno in organizacijsko podporo za razvoj ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Poleg tega JSKD upravlja in razpolaga z namenskim premoženjem in finančnimi sredstvi, ki jih ustanovitelj zagotavlja za sofinanciranje programov in projektov na področju dela sklada.

Na osnovi medsebojnega dogovora in sklenjene pogodbe o sodelovanju med posamezno območno izpostavo JSKD in lokalno skupnostjo lahko služba območne izpostave opravlja tudi dogovorjene naloge zanjo. V praksi so naloge in akcije raznolike, obsežne in se med območnimi izpostavami razlikujejo glede na potrebe in specifične posamezne lokalne skupnosti ter glede na strukturo in obseg kulturnih društev. Namen tega dokumenta je na eni strani jasna določitev standardov in programov, ki jih mora izpolnjevati in izvajati sleherna območna izpostava JSKD in na drugi strani, opredelitev dodatnega, neobveznega delovanja OI.

3.2.1 Temeljni program JSKD

Temeljni program JSKD je že v osnovni strukturi (piramidna programska shema, mrežna povezanost območnih izpostav - OI) zastavljen s težnjo po čim bolj učinkovitem doseganju primarnega cilja – s strokovno, organizacijsko in finančno pomočjo nuditi kulturnim društvom kvaliteten okvir za njihovo delovanje ter skrbeti za njihov uravnotežen razvoj ne glede na geografsko pripadnost.

Bistveni komponenti temeljnega programa sta skrb za kulturna društva (njihov nastanek, delovanje in razvoj) in piramidna organiziranost programa. Zasnova in organizacija prireditelj in izobraževanje na treh nivojih s preglednimi srečanji in selekcijami omogoča društvom predstavitev delovanja (območna raven) ter primerjanje z drugimi društvi (medobmočna in državna raven).

Temeljni program obsega glasbeno dejavnost (vokalna, instrumentalna), gledališko in lutkovno, folklorno, filmsko, plesno, likovno (in fotografijo), literarno, intermedijsko in večvrstno (društva in projekti, ki se povezujejo s turizmom, športom...) dejavnost. Po posameznih OI so področja delovanja različno zastopana – glede na potrebe in možnosti posameznih območij. Naloga OI je nudenje strokovne podpore društvom na aktivnih

področjih in zaznavanje potreb po izobraževanju in razvoju tistih dejavnosti, ki še niso razvite, oziroma so v manjšini. Strokovna služba na sedežu sklada pokriva vsa področja dejavnosti.

3.2.2 Programska usmeritev JSKD OI Trebnje

Območna izpostava Trebnje pokriva ljubiteljsko kulturno dejavnost na območju štirih občin – občine Mirna, občine Mokronog – Trebelno, občine Šentrupert in občine Trebnje.

V omenjenih občinah je prisotna z različnimi že poznanimi ter tudi novimi projekti na področju kulture. Delovanje Območne izpostave JSKD v Trebnjem se usmerja v kulturno vzgojo, v delo z mladimi, vse s ciljem omogočiti dostopnost različnih kulturnih vsebin čim širšemu krogu ljudi v lokalnem okolju.

Dejavnost kulturnih društev na območju JSKD OI Trebnje je bogata in pestra. Po zadnjih statističnih podatkih, ki jih je izpostava zbirala v pomladnih mesecih leta 2014, na območju območne izpostave deluje kar 39 različnih društev, ki se ukvarja (tudi) s kulturno dejavnostjo, 17 sekcij ter 3 kulturne sekcije pri Društvih upokojencev.

* V občini Mirna je 5 kulturnih društev s kulturno sekcijo pri DU Mirna.

* V občini Mokronog-Trebelno imajo 3 kulturna društva in 3 sekcije.

* V občini Šentrupert je 7 kulturnih društev, 1 sekcija ter kulturna sekcija pri DU Šentrupert.

* V občini Trebnje pa na kulturnem področju deluje kar 24 društev, 13 sekcij in dve kulturni sekciji pri DU Veliki Gaber.

Delo izpostave je tako prisotno na območju vseh občin, kjer gre za uresničevanje javnega kulturnega interesa. Izpostava deluje že štirinajst let in ves čas tesno sodeluje z Zvezo kulturnih društev Trebnje, ki je vez med društvi in izpostavo. V vseh občinah izpostava skrbi za otroške in odrasle gledališke predstave in izobraževanja ter delavnice v počitniškem času, pa tudi za izvedbo priložnostnih prireditev ali proslav. (Povzeto po: <http://www.jskd.si/kulturna-mreza/dolenjska-posavje-bela-krajina/trebnje/predstavitev.htm>)

Obvezni program dela JSKD OI Trebnje obsega temeljni oziroma obvezni program, ki je enoten za celo območno enoto, dodatni program in lokalni program po posameznih občinah.

Po prikazani in že ustaljeni programski usmeritvi JSKD OI Trebnje letno usmerja in oblikuje svoje dejavnosti.

3.2.2.1 Temeljni oziroma obvezni program

a) Spremljanje dejavnosti kulturnih društev in skupin - svetovanje, strokovna pomoč:

informiranje, pomoč pri prijavljanju na razpise, pomoč pri organizaciji samostojnih prireditev ter večjih projektov, pomoč pri promociji dejavnosti kulturnih društev, iskanje strokovnih mentorjev, spremljanje potreb po izobraževanju, posredovanje v stiskah in konfliktih znotraj društev ipd.

b) Organizacija prireditev - piramidna programska organiziranost:

Program, ki ga izvaja strokovna služba na sedežu in na OI JSKD po vsej Sloveniji, je zasnovan na treh medsebojno povezanih ravneh, ki se nadgrajujejo in dopolnjujejo: območne, medobmočne in državne. Vsaka raven je sestavljena iz dveh osnovnih komponent: prireditve (koncerti, tekmovanja, razstave, literarni večeri...) in izobraževanj (seminarske oblike, delavnice, kolonije...).

Prireditve so namenjene predstavitvi, primerjavi in vrednotenju dosežkov ljubiteljskih kulturnih društev in skupin. Nastope spremljajo strokovnjaki za ustrezna področja, ki analizirajo predstavljeno delo in svetujejo metode dela. Hkrati izbirajo kvalitetne kandidate za udeležbo na prireditvah medobmočne oziroma državne ravni.

Območni program (1. stopnja)

Pri organizaciji in zagotavljanju programov prireditev na območni ravni (1. stopnja) JSKD uresničuje pomembno socialno funkcijo, saj v tem okolju predstavljajo raznolike socialne strukture in kulturna društva. Pri tem kakovost ni najpomembnejše merilo. Vsa kulturna društva, ki to želijo, imajo enkrat letno možnost predstavitve svoje dejavnosti.

Območni program sestavljajo revije in pregledna srečanja vseh delujočih skupin na ravni območne izpostave (torej iz vseh štirih občin) po posameznih kulturnih dejavnostih. Prireditve so strokovno spremljane in ovrednotene. To pomeni, da so najkakovostnejše skupine oziroma posamezniki izbrani na medobmočna oziroma regijska srečanja.

Gre za organizacijo omenjenih prireditev v območni izpostavi in financiranje udeležb na tovrstnih prireditvah v drugi območni izpostavi JSKD, ki sodi pod koordinacijo Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Revije oziroma srečanja OI JSKD Trebnje po posameznih dejavnostih:

* glasbena dejavnost (vokalna):

- Območna revija predšolskih, otroških in mladinskih pevskih zborov – Pomladna ladja,

- Območna revija odraslih pevskih zborov in malih pevskih skupin,

* gledališka in lutkovna dejavnost:

- Območno srečanje otroških gledaliških skupin,

- Območno srečanje lutkovnih skupin,

* folklorna dejavnost:

- Srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž,

- Območno srečanje odraslih folklornih skupin.

Medobmočni program – regijska raven (2. stopnja)

Območne izpostave se povezujejo v medobmočne koordinacije, kar omogoča povezovanje dejavnikov tudi izven lokalnega kroga. JSKD OI Trebnje sodi v Koordinacijo Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Medobmočne koordinacije pripravljajo pregledna srečanja skupin in posameznikov, ki so bili na podlagi strokovne selekcije izbrani na območnih srečanjih. To je višja kakovostna stopnička, kamor se uvrščajo le izbrane skupine.

Medobmočni program oziroma regijsko raven sestavljajo revije in pregledna srečanja na ravni Koordinacije Dolenjske, Bele krajine in Posavja oziroma na ravni območnih izpostav

Sevnica, Krško, Brežice, Trebnje, Novo mesto, Metlika in Črnomelj. Gre za organizacija omenjenih prireditev v domači območni izpostavi in financiranje udeležb strokovno izbranih skupin na tovrstnih prireditvah v omenjenih območnih izpostavah.

Stalnica v OI Trebnje na regijskem nivoju na področju likovne dejavnosti je tudi organizacija Malega likovnega tabora za učence osnovnih in podružničnih šol Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter razstava ustvarjenih del. V letu 2015 se bo tabor odvil že 16. leto.

Državni program (3. stopnja)

Na področjih, kjer velja piramidni sistem do državne ravni, se srečanja zaključijo z državnim prikazom najboljših skupin. Veljajo izključno merila kakovosti.

Državni program sestavljajo revije in pregledna srečanja na državni ravni, kamor se na osnovi visoke kakovosti uvrstijo skupine oziroma posamezniki iz medobmočnih srečanj.

Na državni ravni je stalnica v OI Trebnje festival na področju instrumentalne glasbe, ki je že vrsto let lociran v Mokronogu, in sicer Mednarodni festival ustnih harmonik "(ah) TE ORGLICE".

c) Organizacija in udeležbe na izobraževanjih - piramidna programska organiziranost

Po enakem principu kot prireditve, tj. na območni, medobmočni in državni ravni JSKD OI Trebnje organizira izobraževanja v domači območni izpostavi oziroma financira udeležbe zainteresiranih društev oziroma njihovih članov na izobraževanjih v organizaciji JSKD RS širom po Sloveniji. Izobraževanja so organizirana za vsa področja ljubiteljske kulture.

Nekatera izobraževanja so stalnica. Tako OI Trebnje že vrsto let organizira Seminar mažoret in Delavnico umetnosti pripovedovanja pravljic. Priložnostno pa še druga izobraževanja na območnem oziroma regijskem nivoju, kot so npr. Zborovodska šola - Vokalna tehnika, Regijski lutkovni seminar, Tečaj igranja na ustno harmoniko – orglice, Gledališki seminar za začetnike ipd.

3.2.2.2 Dodatni program

Na osnovi dogovora in sodelovanja z občinami Mirna, Mokronog – Trebelno, Šentrupert in Trebnje, ki jih pokriva OI Trebnje, in z ZKD Trebnje JSKD OI Trebnje organizira oziroma pomaga pri organizaciji:

- jubilejnih ali drugih večjih prireditev posameznih društev,
- prireditev ob različnih praznikih in obeležjih,
- lokalnih prireditev (spominske proslave ipd.).

3.2.2.3 Lokalni program v občini Mirna

Lokalni program, ki ga JSKD OI Trebnje izvaja v posameznih občinah območne izpostave, se od občine do občine razlikuje, saj je odvisen od finančnih sredstev, javne infrastrukture ter interesov posamezne lokalne skupnosti. Nekateri prireditve oziroma akcije so skupne, v želji OI Trebnje ter posameznih občin pa je, da bi bilo skupnih prireditev več. Na terenu se pojavlja problem nepoznavanja JSKD in njegove vloge v lokalnem prostoru. Podoba bi lahko izboljšali s stalno prisotnimi projekti, ki bi temeljili na delu z mladimi. S kakovostno zasnovanimi in izvedenimi projekti bi privabili predvsem predšolsko in osnovnošolsko mladino ter hkrati tudi njihove starše.

Ideja o skupni programski knjižici, ki bi bila lahko periodična publikacija, ter o t.i. kulturnem abonmaju za prireditve in izobraževanja na različnih kulturnih področjih bi vsekakor prispevala k povezovanju vseh štirih občin. Z enotnim nastopom v javnosti bi pridobili večjo publiciteto in tako večjo zainteresiranost lokalnega prebivalstva za vključevanje v različne segmente ljubiteljske kulture.

Lokalni program za posamezne občine se po občinah razlikuje, v grobem smislu pa zajema:

- gledališke predstave za otroke in odrasle,
- delavnice,
- prireditve ob občinskih praznikih in kulturnem prazniku ipd.
- izobraževanja,
- prireditve v decembru ipd.

JSKD OI Trebnje svoje delovanje usmerja v širjenje kakovostnega kulturnega programa in povezovanje občin pri izvedbi le tega, kar je eden izmed glavnih ciljev za prihodnja leta.

Lokalni program kulture v Občini Mirna sestoji iz že izvedenih in ustaljenih projektov ter iz programske sheme za leto 2014:

- prireditve ob občinskem prazniku in kulturnem prazniku:
  - Medobčinska proslava ob slovenskem kulturnem prazniku občin Mirna, Mokronog-Trebelno, Šentrupert in Trebnje,
- prireditve Veseli december
  - Dedek Mraz skupaj z gledališko predstavo za otroke,
- projekcije filmov:
  - Letni kino.

3.2.3 Korelacija občina (lokalna skupnost) - območna izpostava JSKD

Na osnovi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), ki poudarja korelacijo med državo in lokalnimi skupnostmi ter medsebojnega dogovora in sklenjene pogodbe med območno izpostavo JSKD in lokalno skupnostjo (občino), služba območne izpostave organizira ter izvaja naloge in programe opredeljene v pogodbi za potrebe lokalne skupnosti (občine).

Gre za projekte in programe, ki jih je nujno dodatno finančno, izvedbeno in promocijsko ovrednotiti v odnosu do lokalnih skupnosti in drugih soizvajalcev preko pogodbe, ki natančno opredeljuje obveznosti in pravice obeh strani.

Dodatni program sestavljajo navedene akcije:

- lokalne prireditve (spominske proslave, osrednje kulturne prireditve....)
- poletne prireditve
- decembrske prireditve
- prireditve ob kulturnem prazniku
- posredovanje kulturne produkcije
- sodelovanje z društvi različnih vrst in priložnosti (društvo vojnih invalidov, društvo upokojencev, humanitarna društva ...)
- sodelovanje oz. izvedba skupnih projektov z drugimi institucijami na lokalnem področju (muzeji, knjižnice, galerije, samostojni kulturni zavodi.....)

- sodelovanje z občino, kadar je potrebno pomagati zagotavljati program za različne priložnosti (polaganje temeljnega kamna, obisk kakšnega posebnega gosta ali delegacije, ...
- festivalski projekti, ki so pogosto padalsko naravnani
- sodelovanje z vrsto posamezniki, ki iščejo pomoč pri pripravi razstav, zagotavljanju kulturnega programa, pri pripravi protokola....
- pomoč pri pripravi in izvedbi samostojnih koncertov društev in skupin, pri promociji dejavnosti društev, uvodni zapisi k izdaji biltenov, gledaliških in koncertnih listov....
- abonmaji.

3.2.4 Strateški načrt JSKD za obdobje 2014-2020

Strateški načrt Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti 2014-2020 je dokument, ki postavlja prioritete nacionalne kulturne politike na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih dejavnosti ljubiteljske kulture.

Lokalne skupnosti bodo v JSKD videle kakovostnega partnerja, ki jim pomaga zagotoviti kakovostno kulturno ponudbo.

Strateški cilji so naslednji:

JSKD bo v širši javnosti, med uporabniki ter partnerji prepoznana, nacionalno pomembna organizacija.

Strokovni standardi JSKD bodo postali nacionalni referenčni standardi na področju ljubiteljskih dejavnosti v kulturi.

JSKD bo vzpostavil Študijski center in javno digitalno platformo strokovnih gradiv na področju ljubiteljskih dejavnosti.

JSKD bo prevzel izvedbo večletnih programskih razpisov za programe vrhunskih ljubiteljskih društev v kulturi. Program JSKD bo redno sofinanciran s strani vseh lokalnih skupnosti, JSKD pa bo prevzel vlogo dodeljevalca finančnih sredstev lokalnih proračunov mestnih občin za ljubiteljska kulturna društva.

4 PREČNO POGLAVJE

Skrb lokalne skupnosti za doseganje kulturnih in drugih učinkov kulture, s povezovanjem kulture z drugimi področji. Kultura se povezuje tako s športnimi, turističnimi, vinogradniškimi in drugimi prireditvami... Za doseganje skupnih učinkov je smiselno povezovanje izvajalcev, ki obiskovalcem z raznimi prireditvami in drugimi aktivnostmi omogočajo kakovostno preživljanje časa.

4.1 Kulturni turizem

Kulturni turizem predstavlja eno od najhitreje rastočih gospodarskih panog v Evropi. Gre za povezovanje dveh pomembnih področjih, torej turizma in kulture. Preneseno na občinsko raven je razumljen kot povezovanje kulturnega dogajanja v občini z vsebinami, ki privabijo turiste v občino. Na tem mestu smo se zato osredotočili na lokacije, kjer se oziroma se bodo skladno z načrti razvijali programi, ki sodijo v okvir kulturnega turizma.

4.1.1 Mirnski grad »Speča lepota«

Želja pokojnega lastnika Mirnskega gradu dr. Marka Marina, je, da je grad urejen prostor, ki bi omogočal ustvarjalcem različnih kulturnih zvrsti tako razstavljanje slikarskih del, izvedbo koncertov, predstav alternativnega gledališča ipd.

Eden od pomembnih delov dogajanja na gradu bi bil Inštitut alternativnih umetnosti, katerega glavni del bi bila knjižnica in muzej gledališke kostumografije. Slednjo bi uredili po načrtih kiparja Janeza Lenassija, ki so del njegove strokovne »oporoke«, namenjena pa bi bila za vsa področja književnega ustvarjanja.

Ena od želja je tudi ustanovitev Galerije likovnih umetnosti, ki bi bila lahko oblikovana tudi kot slikarski atelje, v kateri bi organizirali stalne ali občasne razstave slikarskih del. V okviru tega bi lahko delovala tudi tiskarna. Na vse tri temeljne dejavnosti (gledališče, likovna in glasbena umetnost) bi se navezoval t.i. Muzejski fundus.

Eden izmed prostorov bi lahko bil namenjen porokam (Emina soba), torej bi znotraj gradu oblikovali tudi poročno dvorano.

Glavna želja je, da Grad Mirna zaživi v vsej svoji lepoti, in s svojimi dejavnostmi poveže celotno Mirnsko dolino.

4.1.2 Posestvo Lanšprež

Prva naloga je prenos lastništva zemljišča pri Kapeli Petra Pavla Glavarja od Ministrstva za pravosodje na Občino Mirna. Želja je, da bi skupaj s Čebelarskim društvom Trebnje, Kmetijsko šolo Grm in biotehniška gimnazija, Zavodom za varstvo kulturne dediščine uredili kulturno – izobraževalni center o pomenu ohranjanja čebelarstva kot pomembne dediščine dolenskega podeželja s poudarkom na dediščini Petra Pavla Glavarja in razvoju čebelarstva. Lokacija posestva omogoča poleg izobraževalnih tudi razvijanje drugih vsebin, delavnic na širšem družbenem področju, s poudarkom na delu z osebami z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

4.1.3 Bazen (sedanji ribnik)

Z ureditvijo naravnega kopališča, ki je načrtovana s preureditvijo zdajšnjega ribnika, bi pridobili tudi ustrezen večnamenski prireditveni prostor.

4.1.4 Prireditveni prostor ob Koči na Debencu

Prostor ob koči na Debencu se uporablja za večje prireditve, na primer ob 1. maju in 26. decembru. Gre za prireditveni prostor v naravi, namenjenem tudi večjim kulturnim, športno rekreacijskim in drugim prireditvam.

Usmeritve in cilji: razvijati prireditvene prostore, ki ohranjajo in razvijajo lokalne značilnosti, omogočiti razvoj domače obrti ob prireditvah.

Kazalci in merila: število prireditev, število obiskovalcev, število novih destinacij.

4.2 Kulturna vzgoja

Sem sodi skrb za dostopnost kakovostne kulturne vzgoje kot temeljne pravice vsakega posameznika ter hkrati krepitev zavesti o njenem pomenu za razvoj posameznika in družbe kot celote. Pomembno je, da se kulturna vzgoja začne že v predšolskem obdobju ter da se vzpostavi medgeneracijska povezava na vseh področjih kulture. Potrebna je aktivacija na različnih področjih (kot obiskovalci, slušatelji, ustvarjalci, raziskovalci, skratka aktivni udeleženci kulturnih dejavnosti). Pri tem je potrebno tudi načrtno razvijati vse te dejavnosti v okviru letnega programa za kulturo z različnimi izvajalci kulturnih dobrin (knjižnica, JSKD, ZKD, vrtec, osnovna šola, različna društva in posamezniki).

Arhitektura kot temeljni element kulture – javni interes na področju arhitekture obsega dvig kakovosti življenja in življenjskega okolja ter uveljavljanje trajnostnega razvoja, socialne kohezije in kulturne identitete. Zagotavlja se z arhitekturnim, krajinsko arhitekturnim, urbanističnim in prostorskim načrtovanjem ter z oblikovanjem interierjev ob upoštevanju prostora kot omejene dobrine, vključno z ohranjanjem kulturne dediščine.

Usmeritve in cilji: razvijati delavnice že pri mladih, začrtati jasne usmeritve kulturne vzgoje za posamezne dogodke, omogočiti dostopnost do različnih oblik izobraževanja.

Kazalci in merila: število delavnic in različnih dogodkov, število obiskovalcev.

5 KULTURNA INFRASTRUKTURA IN INVESTICIJE

Javni interes na področju kulturne infrastrukture in investicij vključuje zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih dejavnosti in izboljšanje dostopnosti do kulture. V občini Mirna nimamo razglašeni nepremičnin za javno kulturno infrastrukturo.

Kulturni dom Partizan Mirna se obnavlja postopno, tako dvorana kot prizidek k domu, ki je namenjen društvenim prostorom. Po končani obnovi in ureditvi dokumentov bo Kulturni dom Partizan Mirna razglašeni za javno kulturno infrastrukturo.

Prireditveni prostori v občini, ki se bodo razvijali tudi v prihodnje, pa so naštet in opredeljeni v prejšnjem poglavju.

6 OBSEG IN NAČINI FINANCIRANJA

Oblike financiranja območnih izpostav JSKD, zveze kulturnih društev ter kulturnih društev in skupin na lokalni ravni.

Financiranje poteka preko javnega razpisa ali poziva za programe in projekte (postopki predpisani v ZUJIK, od 100. do 120. člena) ter na podlagi Pravilnika o postopku, pogojih in merilih za sofinanciranje programov in projektov na področju ljubiteljske kulture v Občini Mirna. Lokalna skupnost preko javnega razpisa financira enoletne programe. Lokalna skupnost je v svojem pravilniku določila tudi merila in kriterije za vrednotenje programov in projektov, ki se javno objavijo (na spletni strani občine ali v občinskem glasilu). V pravilniku so določene programske usmeritve (npr. višje vrednotenje programov, ki vključujejo določene lokalno odmevnejše projekte).

Izvajalec javnega razpisa (ali razpisov) je lahko občina sama ali pa, po pooblastilu, druga organizacija javnega prava, ki s pooblastilom postane nosilec javnega pooblastila za izvedbo postopkov financiranja ter odločanje na prvi stopnji, lokalna skupnost pa prevzame vlogo drugostopenjskega (pritožbenega) organa.

6.1 Območne izpostave JSKD

OI JSKD se financirajo kot neposredna proračunska postavka v proračunih lokalnih skupnosti, na podlagi 68. člena ZUJIK ter na podlagi 3. odstavka, 15. člena Zakona o Zakona o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti ter 3. odstavka 32. člena Akta o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Predmet financiranja so (lahko):

- programi in projekti OI JSKD,
- plače in drugi prejemki iz delovnih razmerij,
- zagotavljanje brezplačnih prostorov ter sredstev za materialne stroške vzdrževanja prostorov,
- materialni stroški za delovanje OI,
- dodatna oprema in osnovna sredstva.

6.2 Zveza kulturnih društev, kulturna društva

Podpora lokalnih skupnosti za ljubiteljske kulturne dejavnosti (zveze kulturnih društev in kulturna društva) je opredeljena v ZUJIK, 66. člen.

Zvezi kulturnih društev in kulturnim društvom lokalne skupnosti zagotavljajo sredstva za:

- programe in projekte,
- plače in drugi prejemki iz delovnih razmerij,
- prostore ter sredstva za materialne stroške vzdrževanja prostorov,
- materialni stroški za delovanje in izvedbo programov,
- dodatna oprema in osnovna sredstva.

7 VIZIJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI MIRNA

Javni interes za kulturo Občine Mirna se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost, ohranjanje slovenske kulturne identitete in naše dediščine. Usmeritve programa, zapisane v štiriletnem programu lokalnega kulturnega programa, se vsako leto udejanjajo za tekoče leto preko programov javnih zavodov, javnega sklada, javnih razpisov za financiranje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov.

Cilj programa kulture je zagotavljanje pogojev, da lahko občani in občanke uresničujejo svoj interes po lastni dejavnosti na področju kulture in na svoj interes po dostopnosti kulturnih dejavnosti dobrin v lastnem bivalnem okolju, z nosilci kulturnih dejavnosti v občini.

Naloga občine bo še naprej zlasti zagotavljanje ustreznih pogojev v občini za uresničevanje javnega interesa na področju kulture in spodbujanje občank in občanov, da brez ovir izrazijo svoje potrebe in interese na tem področju.

Naloga občine oziroma vizija tudi v prihodnje je:

- podpora ustvarjalcem in projektom: spodbujanje kulturne dejavnosti občanov in občank na področju profesionalne in ljubiteljske kulture ter zagotavljanje določenih sredstev za njihovo dejavnost, saj kulturna dejavnost bogati našo identiteto,
- dostopnost: omogočiti dostopnost kulturnih dobrin in zagotavljati pogoje za delovanje kulturnih dejavnosti,
- spodbujanje kulturne raznolikosti: omogočati kulturno raznolikost, omogočanje bodisi prostorske, bodisi materialne možnosti za uresničevanje programov,
- kulturna dobrina kot javna dobrina: omogočanje dostopnost kulturnih dobrin, ki bodo plod uresničevanja programov nosilcev dejavnosti z območja občine in programov drugih ustvarjalcev v skladu z njihovimi zmožnostmi in s tem programom,
- sodelovanje: spodbujati programe, ki bodo povezovali mirnsko in temeniško dolino,
- naša dediščina: ohranjanje kulturne dediščine s krepitevijo slovenske kulturne identitete,
- povezovanje: aktivno povezovanje kulture z ostalimi možnostmi razvijajočega se kulturnega turizma in drugimi področji v občini.